

Voorjaarsvergadering Vereniging voor de Wijsbegeerte van het Recht,
"De gevoelstemperatuur van het strafrecht"

30 juni, Van Swinderenhuys, Oude Boteringestraat 19, Groningen

11:00-11:30 Welkom met koffie Glazen Zaal

11:30-12:30 Algemene Ledenvergadering VWR

12:30-13:30

Glazen zaal

Welmoet Wels (RUG)

Het internationaal recht kent een ruim corpus van regels over de zorg voor doden in tijden van gewapend conflict: deze dienen met respect behandeld te worden, geïdentificeerd en begraven. Zulke regels bestaan - al dan niet in geschreven vorm - al millennia. Het fenomeen 'oorlogsgraf' roept een bepaalde gevoelswaarde op die fundamenteel anders is dan het graf van een bejaarde opa. Het schenden van oorlogslijken en -graven gebeurde en gebeurt desalniettemin op grote schaal - eveneens een teken van het kennelijke belang dat aan oorlogslijken wordt toegekend. Waarom wordt er zoveel waarde gehecht aan deze doden? Wat is het verschil tussen een oorlogsdode en een 'gewoon' lijk? Op welke manier dient dit verschil te worden meegewogen in de studie van het internationaal oorlogsrecht?

Suzanne Schot (RUG)

Slachtoffer en/of dader? Het opzoeken van grenzen binnen de berechting van internationale misdrijven

Voormalig kind soldaat Dominic Ongwen wordt momenteel vervolgd door het Internationaal Strafhof voor oorlogsmisdrijven. Hoewel hij als voormalig kind soldaat slachtoffer is van de misdrijven waarvoor hij wordt berecht is hij tevens dader. De mogelijke tweedelige status van zowel slachtoffer als dader staat centraal tijdens deze presentatie en zal er worden gekeken naar in hoeverre het (internationaal) strafrechtelijk gezien mogelijk is om zowel dader als slachtoffer te zijn.

Clublounge

Ronnie Bloemberg (RUG)

Mijn presentatie zal gaan over de samenhang tussen de ontwikkeling van de positie van de

verdachte in het strafproces en de ontwikkeling van het 'moderne' strafrechtelijk bewijsrecht. Hierin zal ik uiteenzetten dat er tot het einde van de 18^e eeuw een relatief rigide systeem van bewijsregels bestond waarin het verkrijgen van de bekentenis van de verdachte centraal stond. In het oude strafprocesrecht had de verdachte geen recht om zichzelf niet te incrimineren, beperktere verdedigingsrechten en was hij veel meer een object van onderzoek. In mijn presentatie zal ik verder uitleggen dat de veranderende positie van de verdachte – waarin hij sterkere verdedigingsrechten kreeg en waarin hij veel meer 'partij' in het strafproces werd – nauw samenhang met de opkomst van een vrijere bewijsbeoordeling en in feite alleen denkbaar was in samenhang met een verandering van het strafrechtelijke bewijsrecht.

-

13.30-14:00 Lunch

14:00-15:00

Glazen Zaal

Vincent Geeraets & Wouter Veraart (VU)

Het beperkte belang van evidence based onderzoek naar slachtoffers

Victimologen en herstelrechtdenkers beroepen zich vaak en nadrukkelijk op evidence based onderzoek naar slachtoffers. Dat doet vermoeden dat het belang ervan enorm is. Er is echter reden voor relativering. In dit artikel betogen wij dat de bijdrage die evidence-based onderzoek kan leveren aan hervormingen in het strafrecht beperkt is. Sterker nog: een eenzijdige oriëntatie op de empirische kant van de zaak kan gemakkelijk uitmonden in aanbevelingen die onvoldoende recht doen aan het value-based karakter van ons rechtssysteem.

Jannemieke Ouwerkerk (UL)

Hernieuwde grondslagen voor EU-strafrecht

In de Europese Unie bestaan ruime bevoegdheden om regelgeving uit te vaardigen op het terrein van het straf(proces)recht. Deze bevoegdheden zijn gegrondvest op de origineire doelstelling van de EU: economische integratie. In deze presentatie zal echter worden bepleit dat EU-strafrecht zijn grondslag dient te vinden in de doelstelling van *normatieve* integratie. Er zal vooral aandacht worden besteed aan de vraag hoe een normatief gefundeerd EU-strafrecht eruit zou kunnen of moeten zien, en in hoeverre de waarden waarop de EU berust, alsmede de beginselen waaraan de EU zich gebonden weet, richtinggevend kunnen zijn voor de ontwikkeling en doordenking van normatieve grondslagen voor toekomstig EU-strafrecht.

Clublounge

Henry Prakken (UU en RUG)

Bayesiaanse analyses van complexe strafzaken door getuige-deskundigen.

Doenlijk en zo ja: nuttig?

Naar aanleiding van enkele geruchtmakende rechterlijke dwalingen zoals de Schiedammer Parkmoordzaak en de zaak Lucia de B. is de belangstelling in de rechtspraak voor wat wetenschappers te zeggen hebben over rationeel bewijzen toegenomen. Met name forensische wetenschappers propageren het gebruik van de Bayesiaanse kansrekening. De Bayesiaanse denkwijze volgt niet wiskundig uit de axioma's van de kansrekening, maar berust op filosofische aannames omtrent de aard van oordelen en bewijzen. Een rechter die niet-Bayesiaans over bewijs denkt, komt dus niet noodzakelijk in strijd met de wiskunde en logica; ook andere denkwijzen, bijvoorbeeld argumentatief of in termen van scenario's, kunnen rationeel zijn. Aan de andere kant heeft de Bayesiaanse denkwijze een gedetailleerde wiskundige en filosofische onderbouwing. Daarom is het waard om te onderzoeken in hoeverre ze praktisch bruikbaar is als algeheel denkmodel bij strafrechtelijk bewijzen. Dat is wat ik in mijn lezing wil doen. De vraag die ik wil bespreken is tweeledig:

- (1) Is de huidige stand van zaken in de wetenschap al zodanig dat de Bayesiaanse kansrekening op een wetenschappelijk betrouwbare wijze toegepast kan worden in de rechtszaal ter analyse van complexe strafzaken in hun geheel?
- (2) Is een dergelijk gebruik van de Bayesiaanse kansrekening in de rechtszaal praktisch gezien mogelijk en zo ja, onder welke voorwaarden?

Anne Ruth Mackor (RUG)

Strafrechtelijke bewijsbelissingen: het belang van voorspellingen

De scenariotheorie zoals die onder andere door Peter van Koppen is ontwikkeld als normatieve theorie over rationele bewijsbeslissingen in het strafrecht wordt tegenwoordig met enige regelmaat door rechters gebruikt in complexe zaken. In mijn bijdrage betoog ik dat het criterium van '*novel facts*' – feiten die nog niet bekend waren ten tijde van het opstellen van het scenario – een belangrijk aanvullend criterium is aan de hand waarvan scenario's met elkaar kunnen worden vergeleken.

15:00-15:30 Thee

15:30-16:30

Glazen zaal

Margreeth Luth Morgan (EUR)

Following Martha Nussbaum and Robert Solomon's approach to emotions as having an element of belief or thought, this paper considers the emotions of the wrongdoer after a wrong. Thought experiments involving the fringes of wrongdoing, responsibility and guilt (such as the trolley problem) allow for the possibility that the emotional response of the wrongdoer might lift or confirm a certain suspicion or 'taint' of character which might be a

result of a having committed a wrong.

Briain Jansen (EUR)

Legality in Criminal Law: should we interpret the law strictly or purposively?

According to the standard popular conception of the principle of legality in criminal law, courts should not convict defendants on the basis of uncertain statutory law. It is widely accepted that legal subjects may only be convicted for violating certain law, since fairness requires that they should have been capable of guiding their conduct by the law, should have had the opportunity to comply with it, or account for not doing so. Nevertheless, the practice of criminal law knows many convictions on the basis of purposive interpretations of law that are contested in court. Based on Rozemond's discussion of the rights conception of legality in criminal law, in this article I argue why convictions based on uncertain criminal law are not necessarily contrary to the principle of legality in criminal law.

Clublounge

Karel Harms (RUG)

De Nederlandse overheid draagt een beleid van responsible disclosure uit: ethisch hacken wordt aangemoedigd. Dit fenomeen omschrijf ik als 'positieve uitlokking': het aanzetten tot gewenst gedrag, dat echter formeel gezien strafbaar kan zijn. Moet het ontstaan van positieve uitlokking gezien worden als een gunstige ontwikkeling, of wordt het strafrecht met voeten getreden?

Jeroen ten Voorde (UL en RUG)

Strafbaarstellingen raken verstrengeld met de virtuele wereld. In rechtspraak vinden we voorbeelden van diefstal van goederen die alleen bestaan in een computerspel en het witwassen van bitcoins. Ook de wetgever laat zich niet onbetuigd. Alweer vijftien geleden werd virtuele kinderporno strafbaar gesteld; anno 2017 wordt gesproken over de strafbaarstelling van virtuele grooming, oftewel het verlokken van een minderjarige door iemand die niet weet dat de minderjarige slechts online bestaat. Literatuur over de rechtvaardiging van dergelijke strafbaarstellingen is schaars. Tegelijkertijd dagen beide strafbaarstellingen bekende criteria voor strafbaarstelling uit. Het lijkt de hoogste tijd voor nader (rechtsfilosofisch) onderzoek.

16:30-17:00 **Uitreiking scriptieprijs door René Foqué**

17:00 **Borrel**
